

Pfv.IV.21.703/2012/6.szám

A Kúria a dr. Puskás Attila pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a .. jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal alperes ellen államigazgatási jogkörben okozott kártérítés iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 12.P.20.149/2011. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.128/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 180.000 (száznyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket és a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját teljes egészében az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet elutasította a felperes keresetét, amelyben 2004. november 1. napjától havi 150.000 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mivel álláspontja szerint 2003. április 16-án az alperes jogellenesen kezdeményezte egyéni vállalkozói engedélyének visszavonását. E kezdeményezés következtében a .. Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Okmányirodája 2004. október 26-án visszavonta a felperes vállalkozói engedélyét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem követett el lényeges eljárási szabálysértést. A felperes az elsőfokú eljárás során a Magyar Állammal szemben elállt a keresetétől, az elsőfokú bíróság erre tekintettel szüntette meg a pert a Magyar Állam vonatkozásában. E jogerős végzés felülbírálata kizárt, a Pp. 254. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú eljárásban pedig a Magyar Állam perbevonására a Pp. 146. § (2) bekezdése alapján nem kerülhet sor.

Az ítélet tábla kifejtette, hogy a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetet nem terjesztett elő, kizárólag havi 150.000 forint jövedelemvesztés megtérítésére kérte kötelezni az alperest. A vállalkozói engedély visszavonása eredményezte, hogy a felperes havi jövedelemre nem tudott szert tenni, tehát a perben követelt kára már 2004. novemberében bekövetkezett. Ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes kártérítési követelése elévült, így bírósági úton nem érvényesíthető.

Ezen túlmenően utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az alperes nem határozatot hozott a felperessel szemben, csupán intézkedést tett, amellyel szemben rendes jogorvoslatra nem volt lehetőség. A per adatok alapján nem lehetett olyan következtetésre jutni, hogy az alperes intézkedése eredményezte a felperes által állított kárt. Utalt a felperes személyes nyilatkozatára, amely szerint 2003. január 23-án 734.790 forint hátraléka állt fenn, amikor is az alperes kezdeményezte a vállalkozói engedély visszavonását. A jegyző határozata jogszerű volt, így az alperesi javaslat sem tekinthető jogszabálysértőnek. A döntés joga a jegyzőt illette meg, az alperes csupán kezdeményezhette azt, ezért a jegyző okozhatott volna kárt a jogellenes döntéssel. Mindezek alapján tehát a jogellenes magatartás, okozati összefüggés és kár hiányában a felperesi követelés nem volt megalapozott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak - az első fokú ítéletre is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Jogi érvelése szerint kárigénye nem évült el. Hivatkozott arra, hogy keresetében jogellenes magatartásként nem kizárólag a vállalkozói igazolványa visszavonását jelölte meg, hanem azt is, hogy az alperes a vele kapcsolatos eljárásai során több esetben nem a jogszabályi előírások szerint járt el, pontatlan adatnyilvántartásaival, ügyintézésével, késedelmesen adott válaszaival, illetve válaszadási kötelezettség elmulasztásával jelentős érdeksérelmet okozott. Előadta, hogy a tartozás rendezésére a feleségével bankhitelt vettek fel, amelyből a tudomására jutott tartozását kiegyenlítette.

Állította, hogy kára nem 2004. október 26-án következett be, hanem

később, ezért terjesztette elő a keresetét is későbbi időpontban. Ugyanis kára az egészségi állapota romlásában, új betegségek kialakulásában és egzisztenciális ellehetetlenülésében nyilvánult meg. A kártérítés a károsodástól esedékes, kizárólag a jogi képviselő nélküli eljárásának következménye, hogy tévesen jelölte meg a kárigénye kezdő időpontját 2004. november 1. napjában, azonban ebből nem lehet a kár esedékességének időpontjára következtetni. A bíróság álláspontja feltételezés, minden ténybeli alap nélküli abban a körben, hogy ha a kár a havi jövedelemveszteség, akkor az a vállalkozói igazolvány visszavonásával bekövetkezett. A jövedelemveszteség ugyanis tipikusan a károkozó magatartást követően keletkezik és nem áll be a károkozás pillanatában. A károsodás folyamatosságára tekintettel jelölte meg jövedelemveszteségében a kártérítési igényét, ami az alperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben csak 2006. és 2007. évben következett be. A bíróság azt nem vizsgálta, hogy ténylegesen milyen jövedelemkiesés és mikortól keletkezett, ezért alaptalan az a megállapítás, hogy már a vállalkozói igazolvány visszavonása előtt is rossz anyagi helyzetben volt a felperes, ebből következően kára sem keletkezett, illetve okozati összefüggésben sem állhat az a hatósági intézkedéssel.

Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok eljárásjogi szabálytalanságokat követtek el. A felperes az elsőfokú bíróság téves tájékoztatása alapján állt el a Magyar Állammal szembeni keresetétől. Az elsőfokú bíróság a jogi képviselő nélkül eljáró félnek nem adta meg a szükséges és pontos felvilágosításokat, ezzel kapcsolatban jogszabálysértő módon foglalt állást a másodfokú bíróság, miszerint azt nem lehet felülvizsgálni. Az első fokú ítéletet a súlyos eljárásjogi szabálysértés megállapítása mellett, a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül kellett volna hatályon kívül helyeznie és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítania.

Az elsőfokú eljárásban bejelentette nem vagyoni kárigényét is, csak annak összegszerűségét nem határozta meg, ezért a bíróságok jogellenesen nem rendelkeztek a keresetéről. Sérelmezte, hogy az összegszerűség kidolgozására nem állt idő rendelkezésre, az eljáró bíróságok nem biztosították részére a tisztességes eljáráshoz való jogát.

Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet a Ptk. 339., 349., 360. § (1) bekezdését sérti, továbbá a Pp. 2. § (1) bekezdésébe, 7. § (1) és (2) bekezdésébe, a Pp. 213. § (1) bekezdésébe és a 252. § (2) bekezdésébe ütközik.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el. A jogi képviselő

nélkül felperest az elsőfokú eljárásban megfelelően tájékoztatták jogairól és kötelezettségeiről. A felperes tisztességes eljáráshoz fűződő joga mind az első-, mind a másodfokú eljárás során érvényesült. Megalapozottan állapították meg az ügyben eljáró bíróságok, hogy a felperes követelése elévült, mivel csupán 2011-ben fordult igényével a bírósághoz, károsodása pedig 2004. november 24-én, a vállalkozói igazolvány visszavonásának jogerőre emelkedésével bekövetkezett.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes részben eljárásjogi, részben anyagi jogi jogszabálysértésekre alapította felülvizsgálati kérelmét. A jogerős ítélet Pp.254.§ (1) bekezdése alapján helytállóan fejtette ki azt, hogy az elsőfokú bíróság Magyar Állam alperessel szemben hozott, fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett permegszüntető végzése nem volt felülbíráható.

Alaptalanul kifogásolta azt a felperes, hogy a jogerős ítélet nem terjedt ki valamennyi kereseti kérelmére, mivel nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett a perben. Ugyanis megállapítható volt, hogy a felperes nem vagyoni kártérítés iránti kérelmet konkrétan és határozottan nem terjesztett elő az eljárás során, a 18. sorszámú jegyzőkönyvben tett nyilatkozatából kitűnően kizárólag a havi 150.000 forintos jövedelemvesztését kívánta érvényesíteni az alperessel szemben. Ezen kereseti kérelmről a másodfokú bíróság teljes körűen határozott, ezért nem történt eljárási szabálysértés e körben sem.

Miután az alperes elévülési kifogással élt a felperes kártérítési igénye vonatkozásában, elsőként ebben a kérdésben kellett állást foglalniuk az ügyben eljáró bíróságoknak.

A Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik, a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján a követelések 5 év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

Tényként volt megállapítható, hogy az alperes 2003. április 16-án kezdeményezte a felperes egyéni vállalkozói engedélyének visszavonását. A visszavonásról szóló határozatot az önkormányzat polgármesteri hivatalának okmányirodája 2004. október 26-án hozta meg, amely határozat november 24-én emelkedett jogerőre. Helyesen mutatott rá a jogerős ítélet, hogy a felperes kára legkésőbb ebben az időpontban bekövetkezett, innentől kezdve fennáll a jövedelemvesztése. Tévesen hivatkozott arra a felülvizsgálati kérelem, hogy folyamatos károkozás történt. A fentieknek megfelelően a kár 2004. novemberében bekövetkezett, ettől számítottan öt év állt a felperes rendelkezésére, hogy igényét érvényesítse.

A Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt vagy abból egy évnél kevesebb van hátra.

A felperes a perben olyan menthető körülményt nem adott elő, amely az elévülés nyugvását vagy megszakadását eredményezte volna. Nem tekinthető menthető akadálynak az, hogy jogi képviselők nem vállalták a felperes igényének érvényesítését az alperessel szemben.

A felperes keresetét 2011. január 11-én terjesztette elő, ezzel a rendelkezésére álló ötéves határidőt elmulasztotta, az elévült követelést pedig a Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján bírói úton érvényesíteni nem lehet, erre tekintettel a jogerős ítélet helytállóan utasította el a felperes keresetét.

Mindezek alapján a Kúria jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes jogi képviseletének ellátásával felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. A felperes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli. A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját teljes egészében az állam viseli.

Budapest, 2013. április 3.

Dr. Baka András sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

AM

írnok